

KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA TEATAJA

Nr. 15. VII aastakäik

1. augustil 1932.

Tellimishind:

Aastas . . .	kr. 2.50
Poolaastas . . .	” 1.50
Välismaale . . .	” 5.00
Poolaastas . . .	” 3.00

Toimetus:

Kaubandus-tööstuskoda, Tallinn, Lai t. 45
Kõnetraat 426-15. Toimetaja kõnetunnid:
Igal äripäeval 12—2 p. l.

Kuulutuste hinnad:

1/1 lhk. . .	kr. 40.00
1/2 ” . . .	” 22.00
1/4 ” . . .	” 12.00

Kaanekülgedel—kokkuleppel

SISU: Likvidatsiooni-väljamüügid ja kõlvatu võistluse vastu võitlemise seadus. Rahvusvahelise valuuta küsimuse areng. Meistrite, õppinud tööliste ja tööstusõpilaste seadus. Nõupidamine teedeministeeriumis Eesti laevanduse seisukorra parandamiseks. Riigikohtu otsuseid maksustamise küsimusis. Äride register. Abieluvaranduse lahutamise lepinguid. Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt. Turgude ülevaade. Välisbörsid. Kaubahindu. Tallinna börsi kursisedel.

Likvidatsiooni-väljamüügid ja kõlvatu võistluse vastu võitlemise seadus.

Üleriiklik Kaupmeeste Keskkoondus pöördus omal ajal Kaubandus-tööstuskoja poole kirjaga, milles juhiti tähelepanu asjaolule, et ärid võtavad endale äri likvideerimise ettekäändel loa väljamüügi korraldamiseks, ostavad aga siis järjest uusi kaupu juure, venitavad väljamüügi üle lubatud tähtaja ja lõppeks jätkavad pärast säärast „likvideerimist“ kauplemist.

Keskkoondus leiab, et sääraselt toimuvale määrustest kõrvalehüümistele tuleb aegsasti panna piir, mis oleks keskkooanduse arvates võimalik sel teel, kui väljamüügi korraldajat kohustataks likvideeritavasse ärisse võtma eriline kontroll-usaldusmees sama eriala kaupmeeste hulgast, keda seks määrab Kaubandus-tööstuskoda koos kohalike kaupmeeste organisatsioonidega, kes siis äris valvaks väljamüügiloo tingimuste täitmise järele.

Edasi avaldab keskkooandus soovi, et Kaubandus-tööstuskoda, igakordsel väljamüügiloo andmisel, küsiks kohalike kaupmeeste organisatsioonide seisukohti ja arvamisi, ja palub, et koda algataks kõlvatu võistluse vastu võitlemise seaduse käsitamiseks määruste väljaandmist, milles oleks ette nähtud üksikasjaline kord väljamüükide korraldamiseks ja võimalus nende määruste täitmist kontrollida.

Küsimust on Kaubandus-tööstuskoja vastavad organid põhjalikult kaalunud. Praegu maksusel oleva „Kõlvatu võistluse vastu võitlemise seaduse“ § 19 alusel antakse väljamüükide load linnavalitsustest. Linnades aga, kus asub Kaubandus-tööstuskoda või ta osakond, esitab väljamüügi toimepanija linnavalitsusele enne loasäämist Kaubandus-tööstuskoja või ta osakonna arvamise.

Selle seaduse täpse mõiste järgi võib linnavalitsus koja arvamist arvestada, võib aga ka talitada koja arvamisele hoopis vastukäivalt. Riigikogu üldkomisjon oma seletuskirjas ütleb, et linnavalitsuse administratiivseid otsuseid ei või teha olenevaiks Kaubandus-tööstuskoja tahtest, seda enam, et koda põhimõtteliselt pole mõeldud asutusena, kes võiks otsustada (olgugi eitavalt) kohaliku valdamise küsimuse.

Sellest selgub, et kui koda peaks mõtlema välja ja seadma üles mõnesugused kitsendavad määrused väljamüükide kohta, siis linnavalitsused kui loaandjad ei tarvitse neid veel arvestada. Kui aga seni siiski kohalik linnavalitsus koja seisukohti väljamüügi lubade asjus on arvestanud, siis tuleb seda osalt seletada ka sellega, et

koda oma arvamised on avaldanud pärast nõhjalikku ja küpset kaalumist ja et need arvamised ei sisaldanud eneses kunstlikke ega otstarbekohatuid nõudmisi.

Mis puutub küsimusse, et väljamüügi korraldaja peaks väljamüügi kestvuse ajaks võtma ärisse võistlejate poolt soovitatud ja koja poolt määratud usaldusmehe, siis on kijas seda küsimust kaalutud ja jõutud eitavale seisukohale. Esiteks ei võimalda seda maksvusel olev kõlvatu võistluse vastu võitlemise seadus, kuigi peaks antama sellekohane määrus, ja teiseks jääb väga küsitavaks, kas saab määrusega säärast küsimust lahendada. Järelikult tuleks vastavalt seadust muuta. Kõlvatu võistluse vastu võitlemise seadus on aga maksvusel lühikest aega ja ta võimalikud puudused pole veel jõudnud tulla nähtavale. Seepärast oleks varajane asuda juba ta muutmisele.

Edasi tekib veel küsimus, kas leiduks tegelike kaupmeeste hulgas isikuid, kes oleksid nõus hakkama „vahimeheks“, nagu keskkoonud seda soovib. Ja kes maksaks säärasele „kontrolörile“ nähtud vaeva eest tasu? Likvideerimine võetakse enamal jaol juhtumel ette ikka ainult siis, kui äri on sattunud raskustesse. Raskustesse langenud äri aga koormata veel lisakuludega oleks enam kui otstarbekohatu ega seisa ka kooskõlas kreditoride huvidega.

Keskkoonud oma kirjas rõhutab, et välja-

müükide korraldajad ei pea kinni neile antud tingimustest. See on aga lausa liialdus, sest kojale on teada vaid ainus juhtum, kus äri väljamüügi tingimusi rikkus, milline ettevõtte selle eest võeti kohtulikule vastutusele. Kohus karistas seda ettevõtet 200-kroonise rahatrahviga või 1-kuise arestiga. Rõhkem sääraseid juhtumeid kojale teada ei ole. Kui keskkoonud seale on teada, et on olemas ärisid, kes väljamüügi tingimusi on rikkunud, tuleks tal sellest teatada politseivõimudele, kes asjale viibimata annavad vastava käigu.

Likvideerimise väljamüüge ei saa määrata kindlate tähtaegade peale, nagu keskkoonud seda soovib, vaid seaduse otsekohese mõiste järgi tuleb neid lubada siis, kui likvideerimine tegelikult võetakse ette. Samuti teostamatu on ka keskkoonud soov, et koda enne oma arvamise avaldamist väljamüükide asjus peaks selle kohta küsima kaupmeeste organisatsioonide seisukohti. Ei saa Kaubandus-tööstuskoja arvamist teha sõltuvaks kaupmeeste seltside arvamistest ja seisukohtadest. Ka takistaks ja viivitaks see koja tööd ja tegevust, kui iga kord peaks küsima kõigi kohalike organisatsioonide, mida on arvult üle kümne, arvamisi väljamüükide korraldamise küsimusis. Kojas organides, kes neid küsimusi otsustavad, on kaupmeeskond seaduslikult esindatud, ja see on küllaldaseks kindlustuseks, et koda otsustab need küsimused kaupmeeskonna huvide seisukohalt.

Rahvusvahelise valuuta küsimuse areng.

Direktor Heinrich Birnbach, kes juhatab Saksamaal töid tööstuse reformi alal, propageerib rahvusvahelise valuuta loomist ja on selles küsimuses esinenud ettepanekuga Rahvasteliidule, esines hiljuti Berliinis oma teise kõnega rahvusvahelise raha loomise kohta, milles ta andis ülevaate selle küsimuse arengust viimasel ajal. Kõneleja tõi ette, et viimasel ajal on rahvusvahelise maksuvahendi loomise küsimus paljudes maades teinud jõudsa edusamme, mis tõendab, et võtab maad arusaamine, millist tähtsat osa käesolevas kriisis etendab seniste rahasüsteemide puudlikkus.

Saksamaal, kus majanduskriis on eriti teravnenud, seletatakse ametlikult poolt, et mark püsib stabiilne, kuid selle juures läheb ometi hukka tööstus ja põllumajandus. Sealsed kaubandusringkonnad kinnitavad, et tõesti kindlast ja stabiilselt valuutast praegusel ajal võib olla

juttu vaid väga vähestes maades. Jõutakse seisukohani, et ainult rahvusvahelise rahaüksuse loomine võiks raskused lahendada. Vahepeal on Berliinis G. Blumbergi sulest ilmunud raamat pealkirjaga „Majanduse haigevoodil“, milles samuti jõutakse otsusele, et majanduskriis on välditav vaid rahvusvahelise rahaüksuse loomise teel kõigi riikide osavõtul, kuid ilma kulla katteta. See Blumbergi kava põhjeneb oma olulisimas osas käesoleva aasta alul Rahvasteliidule esitatud ettepanekul rahvusvahelise rahaüksuse kohta.

Prantsusmaal, Euroopa suurimal kullamaal, ollakse samuti maailma majanduskriisist tugevasti haaratud. Sealsest ajakirjandusest, eriti Etienne Fourgère'i, end. tollikomisjoni presidendi, ettekandest kostab hädahüüd prantsuse kaupade ekspordi äräjäämise pärast. Riigi budžet näitab 8 miljardit franki puudujääki, pealeselle on ses eelarves veel ette nähtud 1,17 mil-

jardit franki reparatsioonimakse Saksamaalt, mis nüüd äsja lõpnud Lausanne'i konverentsi tagajärjel arvatavasti jäävad laekumata. 290-miljardilise võla juures, mis on peamiselt lühiajaline, on karta frangile peagi hädaohu kasvamist. Ei ole põhjust kahelda, et Prantsusmaa eelistab pigemini rahvusvahelise rahaüksuse abil oma tööstuse viia õitsele ja tühjad vabrikud panna uuesti käima kui istuda oma ebaproduktiivse kullahunniku otsas.

Ameerikas, ühel majanduskonverentsil Buffalos, millest võttis osa 2000 ameerika pangadirektorit, võeti üksmeelselt vastu otsus, et tarvis on luua rahvusvaheline pank, mis annaks välja oma pangatähed. Ameerika on annud ka nõusoleku võtta osa rahakonverentsist Londonis.

Inglismaa on septembri keskel Londonisse kutsunud kokku maailma rahakonverentsi, teine samasugune, Briti impeeriumi ulatuses, peetakse ära Ottavas (Kanadas). On kindel, et neil konverentsidel tuleb kõne alla rahvusvahelise rahaüksuse loomise küsimus, vähemalt ühise valuuta sisseseadmine Ameerika, Inglismaa ja ta kolooniate vahel. Üldiselt tuntud rootsi majandusteadlane professor Casel avaldas „Times'is“ artikli, milles ta soovitab säärest lahendust.

Vähemates kuldvaluutamaades, nagu Šveitsis, Hollandis ja Belgias, avalduvad järjest selgemini püüded ühise rahvusvahelise rahaüksuse loomise poole.

Kullavaene Austria on kogu rahandusmaailmale murelapseks. On selgitatud, et seal liikvel olevate rahamärkide kullakate ei ulatu täiesti 1/5%-le, kui võtta arvesse lühiajalisi devii-side avansse, mis tulevad kullas tasuda. Seegi pärast kuulub Austria raha kuldvaluutade hulka, nagu teistegi maade rahad, kus kattevaradoks on mõne teise maa valuuta.

Tšehhoslovakkia, Balkani riigid ja rida teisi maid on pannud maksma rängad valuutakitsendused, ja kõik need riigid oleksid rõõmsad, kui nad rahvusvahelise valuuta abil oma muredest vabaneksid.

Rahvasteliidu kullakomisjoni aruanded selgitasid asjaolu, et just rahalised raskused kriisi tekkimisel olid tugevasti mõõduandvad. Edasi need aruanded loevad soovitavaks rahareformi

ses mõttes, et kullakatet vähendataks. Seevastu väidab aga professor Cassel, et raha tuleks sootuks kullast vabastada, kuna kuld, kui raha alus, olevat oma osa ära mänginud. Tema viimine uuesti raha aluseks olevat ebasoovitav ja eba-praktiline. Minnes välja eeldusest, et kullakate vaid siis on nõutav, kui sisemaa maksutäht välismaal peab maksma, jõutakse järgmisele otsusele: Kui maade vahel lepitakse kokku ühise rahvusvahelise maksuvahendi kohta ja sel teel vahetus-kursid sootuks kaovad, siis asendab kullakatet riikide vastastikune vastutus. Et kuld viimaste aastate jooksul oma väärtuses kuni 70% on kõikunud, siis ei ole ta kuigi kõlvuline rahaväärtuse mõõdupuuk. Pealeselle on järelesõja-aastate areng toonud arusaamatusi kulla jaotusse üksikute maade vahel, nii et maad, kus asub 5/6 kogu maailma rahvast, on sunnitud läbi ajama kõigest 1/3 olemasolevast kullatagavarast. Oma nappide kullatagavarade pärast peavad üksikud maad ränka võitlust, mis viib majandusliku ringvoolu sootuks hävimisele. Kõik need raskused võiks kõrvaldada vaid rahvusvahelise rahaüksuse abil. Seni pole leitud ühtki teist praktilisemat abinõu. Praeguses olukorras, kus vastastikkune usaldus on täieliselt kadunud ja väliskrediitide tagasimaks seismas, puudub igasugune võimalus uusi väliskrediite hankida. Rahvusvahelise rahastusteemi juures tekib aga võimalus krediite saada, kuna seal pole takistuseks kulla ja välisdeviiside küsimused.

Rahvusvaheliste rahamärkide väljaandmise alal peaks töötama pidevalt komisjon, milles oleksid esindatud kõik keskpangast osavõtjad maad. Keskpanga vahetalitusel peaksid kõik osavõtjad maad kuue kuu jooksul oma rahvuslikud maksuvahendid vahetama ümber rahvusvahelise keskpanga maksutähtede vastu, nii et käiku jääksid vaid rahvusvahelised maksuvahendid. Selle tagajärg oleks, et miljardeid sukasääre peidetud raha vahetamise otstarbel tuleks uuesti päevavalgele ja otsiks mahutust kahtluse alt vabanenud majanduses, jatkates jälle käiku üldises ringvoolus.

Lõppeks lisatagu, et rahvusvaheline raha kahtlemata oleks suureks rahutoeks. Ta suudaks rahu heaks ära teha rohkem kui mõnigi väevähendamise konverents.

Meistrite, õppinud tööliste ja tööstusõpilaste seadus.

Seletusi seaduse ulatuse ja käsitlemise kohta.

Mõnel puhul on avaldatud arvamisi, nagu oleks meistrite, õppinud tööliste ja tööstusõpilaste seaduse põhjal registreerimine tööoskuse-

ametis meistrina või õppinud töölisena ja, kui seda vahetumalt ei tehta, eksami õiendamine sunduslik. Ka on ajakirjandusse ulatanud selli-

seid märkeid (näiteks „Päevaleht“ nr. 167 — 1932 — „Sotsiaalseadused töölistele vitsaks“).

Haridus- ja sotsiaalministeeriumist seletatakse sel puhul, et registreerimine meistrina või õppinud töolisena ja eksami õiendamise ei ole sunduslik. Tööstusliku kutseoskuse nõukogu on küll otsustanud pöörduda linna- ja omavalitsuste poole, et seal, kus see on võimalik sundmääruste kaudu, nõutaks neil tööaladel, mis on arvatud meistrite, õppinud tööliste ja tööstusõpilaste seaduse alla („R. T.“ 17 — 1932), uutelt juuretulijailt, nendele tööaladele tegutsema asujailt, registreerimistunnistust vastavalt meistrina või õppinud töolisena. Muidugi ei ole see keeldud ka tööstusettevõtetel, mille tagajärjel riiklikud tööstuslikud ettevõtted ongi hakanud nõudma uutelt ametisse võetavalt registreerimistunnistusi; nõukogu ei saa neid selles keeldu.

Pealeselle on mitmel puhul avaldatud soovi, et meistri õigusi laiendataks muuseas selles suunas, et tööstusliku ettevõtte valdajalt — ka sel puhul, kui ettevõttes ei ole õpilasi — nõutaks meistrina registreerimist. Selle küsimuse algatamine ei kuulu aga tööstusliku kutseoskuse nõukogule ja seepärast ei ole nõukogu seda ka arutanud.

Seevastu tuleb aga panna tähele seda, et neil tööaladel, mis ei ole avaldatud „R. T.“ 17 — 1932, ei saa tööstusametis registreerida ega korraldada eksameid. Sellised tööalad, kui nad on küllaldase ulatusega ja õppimisaja kestusega (mitte vähem kui üks aasta), tulevad arutusele täiendavalt ja nad viiakse seaduse alla kolm kuud pärast täiendava nimekirja avaldamist „Riigi Teatajas“.

Tuleb ühtlasi kriipsutada alla, et õpilaste pidamine neil tööaladel, mis on toodud „R. T.“ 17 — 1932, on lubatud ainult meistril (õppinud töölisel ainult sel puhul, kui tööstusettevõttes kokku ühes õppinud töolisega, muude töolistega ja õpilasega ei ole üle kolme töötaja). Õpilaste pidamine välispool nimetatud korda on karista-

tav. Ka neil, kel on õpilaste pidamise luba ametistmelt, tuleb muretseda luba tööstusametilt, kuna ettevõtte seaded peavad olema vastavad õpetamisnõudele.

Seega tuleb tööstusõpilasil pidada silmas, et „R. T.“ 17 — 1932 toodud nimekirjas tähendatud tööaladel ei saa õppida ilma registreerimata tööstusametis.

Kui ülalpool oli märgitud, et registreerimine meistrina või õppinud töolisena ei ole sunduslik, siis neil tööaladel, mis on arvatud meistrite, õppinud tööliste ja tööstusõpilaste seaduse alla („R. T.“ 17 — 1932), õpilaste pidamine lepingu alusel ja nende lepingute registreerimine on sunduslik. Samuti on õpilaste eksamile saatmine õppeaja lõppemisel sunduslik. Linnades ja alevites, kus on tööstusõpilaste koolid (Tallinn, Tartu, Narva, Rakvere, Pärnu, Mõisaküla), on seega siis ka tööstusõpilaste koolis käimine õpilastel sunduslik, kusjuures esimesel õppeaastal on õpetus kõigil ühtlane, teisest õppeaastast on õpetus suuremas osas aineis tööalade rühmituste kaupa eraldi, vastavalt kutsealale. Tööstusõpilasil või nende ettevõtete valdajail, kes peavad tööstusõpilasi, tuleb aegsasti anda end üles tööstusõpilaste koolide juhatajaile, et saaks asuda eeltöödele tööaladele vastavuse kohaselt. Õpetus on maksuta ja öhtusel ajal.

Mõnel puhul on nurisetud ka eksamimaksu üle.

Eksamimaksu ülemäär on nähtud ette seaduses, mis hakkas üldiselt maksma 1. juulist 1932, maksu suuruse määras haridus- ja sotsiaalministeerium korraldusega, mis avaldatud „R. T.“ 7 — 1932. Kuna seaduse ja korralduse ilmumise vahet oli enam kui pool aastat, siis need, kel oli avaldada soove maksu suuruse kohta, oleksid seda pidanud tegema õigel ajal — nüüd on maksu suuruse muutmine seotud suurte raskustega.

Nõupidamine teedeministeeriumis Eesti laevanduse seisukorra parandamiseks.

Võeti vastu rida tähtsaid otsuseid.

Vabariigi valitsuse otsuse põhjal 11. maist peeti 27. ja 30. mail ja 6. juunil s. a. teedeministeeriumis laialulatuslikud nõupidamised meie kaubalaevastiku seisukorra parandamise kohta, millest võtsid osa teedeministeeriumi, majandusministeeriumi, kohtu- ja siseministeeriumi, vee-

teede valitsuse, Pikalaenu Panga, Kaubandus-tööstuskoja, Laevaomanike Ühingu ja riigikontrolli esindajad.

Eesti Laevaomanike Ühingu on pöörnud vabariigi valitsuse poole märgukirjaga, kus juhitakse tähelepanu laevastiku raskete seisukorrale ja

palutakse riigi kaasabi laevasõidu kulude vähendamiseks. Selle kohta on tehtud märgukirjas rida ettepanekuid, mis nõupidamisel võetakse arutusele.

Laevaomanike esindajad annavad laevanduse praeguse seisukorra kohta informatsiooni. Kaupade vedu on vähenenud viimase kolme aasta jooksul 30—50%, samuti prahihinnad. Valusasti annab ennast tunda „time-charteri“ hindade langus viimase aasta jooksul (40—50%). Baltimerel on prahid niivõrd langenud, et ei tasu enam jooksivaid kulusid. Seepärast on jäänud seisma suurem osa purjelaevadest ja mootorpurjelaevadest. Välissõidus on suurem osa Eesti laevastikust küll veel tegevuses, kuid väljavaated on halvad. Et kaupade väljavedu Eestist, eriti metsamaterjalide alal, on kohutavalt vähenenud, tuleb meie laevastikul leida teenistust peaaegselt välissõidus. Kuid viimasel ajal hakkab end maksma panema ka laevanduse alal kaubavahetuse põhimõte ja püütakse eelistada oma laevastikku oma kauba veol.

Laevaomanikel on suur kahju tekkinud ka sellest, et laevad on kaotanud oma väärtusest kuni 70%. Praegu on vanemate laevade hinnad madalamad kui 1930. a. oli vana raua hind. Niisuguste laevade eest on viimasel ajal maksetud £ 1 brutto reg.-tn. eest.

Tähendatud raskuste all kannatab kogu maailma laevastik, kuid raskemaks on muutunud olukord riikides, kus valuuta alus on jäänud muutmata. Niisugustes riikides jääb ainukeseks võimalikuks abinõuks kulude vähendamine üksikuil majanduse aladel.

Laevaomanikud on ka püüdnud seda läbi viia, kuid see on ainult osaliselt läinud korda. Viimse äärmise abinõuna oli nähtud ette paljade vähendamine 15% võrra, tegelikult läks aga korda alandada palku ainult kuni 10%. Laevanduse tulud olenevad oludest, millele ei saa mõjuda. Teised majanduse alad on selles mõttes paremas seisukorras. Tollikaitse või sisseveokeeldude kaitse all võivad nad rohkem kasutada siseturgu ja on ka leidnud laiemaulatelist riiklikku toetust. Tuleb aga pidada silmas, et Eesti laevastik on kasvanud kümnekordseks (üle 100.000 tn.), eesti ajal on tööd annud 2500 inimesele, läbikäigu juures 10.000.000 krooni aastas, millest vähemalt 4.000.000 krooni moodustas nägematu ekspordi normaalsel ajal. Meil on ka laevanduse alal olukord praegu äärmiselt raske, ei oleks üldmajanduse seisukohalt õigustatud selle ala hävitamine. Kindlasti möödub kord kriis.

Et praegusel ajal laevaehitus on peagu täiesti seisma jäänud ja osa seismapandud laevastikust muutub täiesti kõlbmatuks, on väljavaateid ülejäänud laevadele, mis suudavad kriisi üle elada, milleks iga riigi poolt tehakse pingutusi ja toetatakse laevandust.

Komisjon pöörab tähelepanu raskustele, mis võivad tekkida, kui kriis peaks kestma veel 2—3 aastat, avaldab ka kartust, et suuremad riigid noorema laevastikuga püüavad suurendatud tehniliste nõuetega lüüa rivist välja vanemaid laevu. Seetõttu tuleb vanemaid laevu omajail riikidel olla iseäranis valvel ja ka jõudumööda oma laevandust aidata.

Laevaomanike esindajate poolt näidatakse, et Eesti laevadest seni on vähem seisma jäänud kui teiste riikide omadest, mis on seletatav äärmise kokkuhoiuga laevastiku eksploateerimisel, kuid seejuures on viimasel ajal laevad näidanud ärilist puudujääki ning reservide puudumise tõttu võib see mõjuda hävitavalt mistõttu tuleb õigel ajal astuda samme, et puudujäägid jääksid ära.

Arvesse võttes kaubalaevastiku suurt tähtsust mereäärsete riikide majandusel on kõik mereäärsed riigid viimasel ajal võtnud tarvitusele kindlad ja suurejoonelised abinõud laevastiku seisukorra kergendamiseks ja kriisist üle aitamiseks, millest võib märkida Inglise, Saksa, Prantsuse, Hollandi ja Norra ning teiste riikide samme. Näiteks Saksamaal üksi andis riik 75 milj. krooni kaubalaevastiku seisukorra kergendamiseks, teisest küljest makstes aastas miljeoneid toetuseks „postimaksude“ näol või kaudselt toetades ka laiemas ulatuses laevasõitu prahtide protektsiooni näol. Viimast abinõu tarvitatakse ka laiemas ulatuses Inglismaal ja teistes riikides. Siiski üldiselt ei ole kartust, et prahtide puudumise tõttu meie laevad peaksid seisma jääma, kuna asume riikide vahel, kus kaugelki ei jatku oma tonnaazist kaupade veoks, seda enam, et üldiselt on maksev lippude üheõiguslus. Meie riigi ressursid ei luba muidugi mõelda otsekohesetele toetustele, kuid meie riigi ülesanne oleks kõik teha, et enda poolt mõjuda kaasa kulude vähendamiseks.

Pärast üldläbirääkimisi, kus kõikide osavõtjate poolt toonitatakse tungivat vajadust ühenduses laevasõidus tekkinud olukorraga võtta tarvitusele ka Eestis kõik abinõud, et laevasõidu seisukorda kergendada, asutakse nende sammude arutamisele, mis tuleks astuda riigi poolt, võttes arvesse laevasõidu suurt rahvamajanduslikku tähtsust.

Aluseks võetakse Laevaomanike Ühingu märkirjas soovitatud abinõud.

Ühiselt tullakse seisukohale, et meie kaubalaevastiku arenemine peaks endiselt baseeruma vaba võistluse põhimõttel ja et meie riigi rahaline seisukord ei luba kõne alla võtta otsekohe-seid juuremaks laevasõidule juhul, kui prahid ei tasu laevade käitamist. Seetõttu tuleb sel majandusalal käia teist teed, nimelt teha kõik, mis võimalik, et laevade käitamise kulud võiksid väheneda ja et võimalikult ühelgi alal, mis meist enestest rippuv, kulud ei oleks suuremad kui võistlevail välismail.

Võetakse üksmeelselt vastu järgmine otsus:

Komisjon, arvesse võttes kaubalaevastiku suurt rahvamajanduslikku tähtsust ja äärmiselt rasket seisukorda, millesse Eesti kaubalaevastik on sattunud ühenduses kauemat aega kestnud ennenägematu laevasõidu kriisi tõttu, loeb vajaliks, et riigi poolt astutaks kõik vajalised sammud, et võimalus oleks vähendada üldiselt laevade käitamise kulusid ning võimaldada laevadel püsida sõidus ja panna vastu kuni kriisi möödumiseni.

Selle seisukoha teostamiseks arutati läbi ja võeti vastu järgmised otsused:

1. Laevasõidu laenude protsendi alandamine.

Laevasõidule on teiste majandusalade kõrvalt antud riigi ressurssidest umbes 1,3 milj. krooni laene, nimelt oli laenude seis juunis s. a.:

1) Depositsummadest (6%)	Kr. 159.620
2) A liiki laenud (7%)	„ 190.944
3) Eesti Panga summad Pikalaenu Panga kaudu (7%)	„ 208.950
4) Hüpoteeklaenud (8%)	„ 299.549
5) Harilikud Pikalaenu Panga (8%)	„ 388.008
6) Laenufondist (6%)	„ 119.644

Pealeselle on laevade peale antud laene erapankadest umbes 1,3 milj. krooni, millest umbes 0,8 milj. krooni on pikaajalise hüpoteeklaenu iseloomuga.

Ühenduses laenuprotsendi alandamisega välismaadel laevasõidu otstarbeks (Rootsis riiklikult laenult kuni 3½%, Inglismaal 3—4%, Saksas kuni 4%, Lätis kuni 4%) ja protsendi alandamisega ka meie teistel majandusaladel, kus võimalu kodumaa tööd kaitsta tollide abil, eriti aga ühenduses tungiva vajadusega laevade kulusid alla viia, ka endisel ajal tehtud laenudelt, paluvad laevasõidu ringkonnad võimaldada laevasõidu laenu % alandada, jättes ülemmääraks 4%.

Küsimust komisjonis läbi arutades leiti, et see palve on põhjendatud ja et laevasõidu laenude protsenti tuleks muutunud olukorrale vastavalt kiiresti alla viia. See on ainus mõjuv abinõu, kus riik oma võimete kohaselt võib laevasõidule võistluses välislaevadega olla abiks, sest laevasõidus puuduvad niisugused abinõud nagu tollid, samuti ei ole meil loodud olukorras riigil võimalik ka vedude muretsemisel olla abiks, nii et meie laevad peavad ise oma jõul võistlema välisturgudel. Kuna kõne alla tuleb riigi ja eraressurssidest saadud umbes 2 miljoni krooni pealt % alandamine 4—2% võrra, siis tähendaks see protsendi vahe aastas umbes 60.000—80.000 krooni, mis ei ole kuigi suur summa, võrreldes laevasõidu üldtähtsusega ja otseste või kaudsete toetustega (tollid jne.) teistel majandusaladel.

Pikalaenu Panga esindaja poolt seletati koosolekul, et panga põhikiri ei luba pangal enesel protsente vähendada, kui see aga leitakse vajaliks, siis tuleks vabariigi valitsuselt anda vastava instruksiooni nende protsentide suhtes, mis on valitsusest olenevad. Pikalaenu Panga enese ressurssidest antud laenu protsentide vahe tuleks aga tasuda välispoolt leitavaist allikaist. Erapankadest laenude ülekandmine Pikalaenu Panka ja selle juures protsentide vähendamine kuni 4% leitakse olevat vajaline, kuid Pikalaenu Panga esindaja arvates on tarvis selleks laenu erapankades tasuda välispoolt saadavaist ressurssidest, milleks Pikalaenu Pangal ressursse ei ole. Teiselt poolt juhitakse tähelepanu sellele, et võib vahest siiski olla juhtumeid, võttes arvesse vahekordi riigi- ja erapankade vahel, et niisugused ülekanded on võimalikud. Kui see aga on võimalu, siis võiks kõrgemaid protsente sellega kompenseerida, et nendele laevasõidu ettevõtetele, kel on ka erapankade laene, vähendatakse riiklike laenude protsent kuni 2%-ni.

Läbirääkimiste järele võetakse vastu järgmised üksmeelsed otsused:

1. Loetakse vajaliks, et riigi ressurssidest laevasõidule antud laenu protsent alandataks, võttes protsendi ülemmääraks 4%.

2. Loetakse soovitavaks, et erapankadest laevandusele antud pikaajalise iseloomuga kõrgprotsendilise laenu protsent viidaks alla, kas laenu ülekandmise teel Pikalaenu Panka, kui see on võimalik riigi eelarvet koormamata, või kompenseerides kõrgemat protsendivahet sellega, et vastavaile laevasõidu ettevõttele, kel laenu võetud riigi- ja erapankadest, esimeste pealt protsent viiakse alla kuni 2-ni.

Nende otsuste teostamiseks tuleks:

1. Pikalaenu Panga poolt antud laenudele, millele protsentide määramine oleneb vabariigi valitsusest, protsent alandada vabariigi valitsuse otsusega, alates 1. juulist s. a.

2. Laevasõidu laenufondi seadust muuta selles mõttes, et laenude protsent vähendataks 2—4% peale. Laenufondi seaduse eelnõu tunnustada kiireks. Protsendi alandamine panna maksma 1. juulist.

3. Pikalaenu Panga poolt antud laenu protsentide alandamiseks laenudelt, kus on võimatu protsentide alandamist viia läbi seadusandliku aktiga, leida võimalus katta tekkiv protsendivahe summades, mis määratakse kindlaks seadusandlikul teel, tarbekorral eraldades riigikassa tuludest mitte alla 20.000 krooni ja mitte üle 100.000 krooni aastas. Protsendi alandamine viia läbi 1. juulist.

2. Laenude maksutähtaegade pikendus.

Ühenduses tekkinud olukorraga, kus laevad üldiselt suudavad raskustega võideldes püsida sõidus, samal ajal kui välisriikides kuni 50% trampilaevu juba on seismas ja paljud määratud likvideerimisele, on laevasõidu ringkondade poolt palutud laevasõidu laenude moratoriumi kuni kriisi möödumiseni, esimeses järjekorras aga 1932. a. maksud lükata edasi sellega, et kõik järgnevad maksutähtajad sama aja võrra edasi

viidaks. See on seda rohkem põhjendatud, et meie noor kaubalaevastik ei ole suutnud reserve koguda.

Küsimus võeti komisjonis pikemale kaalumisele, mille juures üldiselt pooldati osamaksude edasilükkamise vajadust, kuna tekkinud olukorras on võimatu krediitide tagasimaksmine ja üldise laevasõidu krediidi kokkutõmbamine.

Nagu selgub, on Pikalaenu Pank võimaluse piirides seni püüdnud vastu tulla, samuti ka laenufond. Kuid raskusi on teinud maksvad põhikirjad ja laenufondi seadus. Leitakse, et küsimus on niivõrd tähtis, et kui muidu ei saa pikendamist läbi viia, kas näiteks laenu ümberlaenustamise või teisel teel, siis tuleks vastavalt seadusi muuta. Praegusel erakordselt raskel ajal laenude tagasitõmbamine ja osamaksude tasumine aga ei näi olevat majanduslikult õige ja võiks vaid raskusi suurendada. Seejuures juhitakse tähelepanu ka asjaolule, et laevasõit oli kuni 1930. a. lõpuni ala, kus tasuti laenud täpselt, ja et kogu laenu summa võrreldes selle ala osatähtsusega meie rahvamajanduses on võrdlemisi väike.

Võetakse vastu järgmine üksmeelne otsus:

Leitakse vajaliseks, arvesse võttes laevasõidu alal tekkinud olukorda, et laevasõidule antud laenude tagasinõudmise osamaksud pikendataks kuni praegu valitseva kriisi möödumiseni, esijoonelükataks edasi 1932.—1933. a. osamaksud, viies selle otsuse täide nii Pikalaenu Pangast kui ka laenufondist antud laenude kohta.

(Järgneb.)

Riigikohtu otsuseid maksu küsimusis.

Riigikohtu administratiivosakonna toimetis nr. 81 — 1932. a.

Riigikohus arutas o.-ü. „N. N.“ kaebust ots. maks. peakomitee otsuse peale 3. dets. 1930. a. — 1930. a. lisaärimaksu asjus.

Otsukehaste maksude peakomitee 3. XII 1930. a., arutanud o.-ü. N. N. kaebust 1930. a. lisaärimaksu asjus, otsustas kaebuse jätta rahuldamatata põhjustel, et 1) kõrg. adm.-tasu arvel Kr. 6050.— kui ots. maks. sead. § 519 p. 1 lit. a ettenähtud 5% normi põhikapitalist ületav osa — on kasule juure arvatud õigesti, 2) et ots. maks. sead. § 519 p. 1 lit. a ettenähtud isikule makstud esinduskulude summa 3600 kr. ületas samas tähendatud normi (vaata eelmine motiiv) ja on aru andmata, tõendusis ega spetsifikatsioonid kulutamise kohta pole esitatud, on see õigesti kasu hulka arvatud (sen. sel. 7. X 1913. a. nr. 10914

ja riigikohtu otsus 23. II 1923. a. nr. 32), 3) et summa 8.464 kr. 35 s. kulutamise kohta ärirahvatute revideerimisel ei ole ettevõtte esitanud tõendusi ega isegi spetsifikatsiooni. Peakomiteele tagantjärele esitatud spetsifikatsioonid ei saa aga kontrollida ärirahvatute järgi, need on osalt alla kirjutamata ja osalt ümmargustes summades, milliste kohta tõendite esitamine on täiesti võimatu.

Riigikohtule antud kaebuses palub o.-ü. N. N. volinik tühistada eeltoodud o. m. peakomitee otsuse järgmistel põhjustel: 1) esinduskulu 3600 krooni ei kuuluvat väljaminekute liiki, mis on ettenähtud o. m. s. § 519 p. 1 lit. a all, sest esinduskulud ei olevat tasu neile isikuile, mis on ära tähendatud nimetatud seaduses, vaid see kulu

olevat seotud otseselt ettevõtte ekspuaterimise ja kuuluvat nende kulude liiki, mis on ette nähtud o. m. s. § 519 p. 1 lit. B, kuna summa suuruse kohta olevat esitatud tarvilised tõendused; 2) summa 8.464 kr. 35 snt. kohta otsekoheste maksude peakomitee ei väitvat, et see summa oma iseloomult ei kuulu mahaarvamisele, kuid on jätnud maha arvamata seepärast, et revideerimise ajal ettevõtte ei olevat esitanud tõendusi ega spetsifikatsiooni ja et peakomitee tagantjärele esitatud spetsifikatsiooni ei saavat kontrollida ärraamatute alusel, sest need olevat osalt alla kirjutamata ja osalt ümmargustes summades, mille kohta tõenduste esitamine on täiesti võimalik. See peakomitee põhistus ei olevat kõigepealt selge, kuna ei olevat arusaadav, mille kohta käib lause — „milliste kohta tõenduste esitamine on täiesti võimalik“ ja mis selle lausega on tahetud väljendada. Samuti ei olevat selge, mis peakomitee arvamise järgi takistab kontrolli, kas ärraamatute või mõnede teiste dokumentide puudus. Seepärast jäävat peakomitee otsus selgusetuks. Väljaminekute kohta olevat tõendused ja spetsifikatsioonid esitatud ja need oleks tulnud võtta arvesse ja arvata maha see summa, mis on tõestatud. Peakomitee viibe osaliste ümmargustele summadele ja allkirjade puudusele olevat üldkujuline, mis ei laskvat teha järeldusi asja kohta tervikus.

Käesoleva asja arutanud ja prokuröri arva-

mise kuulanud, riigikohus leiab, et o.-ü. N. N. voliniku kaebus tuleb jätta tagajärjetuks järgmistel põhjustel:

1) Esinduskulu Kr. 3.600 kohta o.-ü. N. N. ise oma kaebuses peakomiteele seletab, et o.-ü. volinikule oli lubatud kulutada esinduse otstarbeks iga kuu Kr. 300 ilma kirjalikke aruandeid esitamata. Sel väljaminekul ei ole otsest sidet, nagu seda kaebaja arvab, ettevõtte ekspuaterimisega, vaid see kuulub väljaminekute liiki, mis o. m. s. § 519 p. 1 lit. a on ette nähtud, ja seega kui kõrgemale administratsioonile üle normi makstud tasu on ta õigesti maksualusele kasule juure arvatud (v. r. adm. t. 23. II 1923. a. nr. 32); 2) mis puutub Kr. 8.464.35 summasse, siis on ka see summa õigesti maksualusele kasule juure arvatud, kuna ettevõtte ei olnud revideerimisel esitanud spetsifikatsiooni ja iseäralise komitee esindajal ei olnud võimalust neid kontrollida, mispärast peakomitee hiljem kokkuseatud spetsifikatsiooni ei saanudki võtta arvesse (v. r. adm. t. nr. 721 — 1930. a.).

Kaevatud otsuse motiivides ettetulev lause: „milliste kohta tõenduste esitamine on täiesti võimalik“ käib reisi- ja muude kulude summa kohta, mille kohta käibki p. 3. Seepärast adm. k. k. § 21 ja 22 p. 1 põhjal riigikohus otsustas:

O.-ü. „N. N.“ voliniku kaebus jätta tagajärjetuks.

Kaubandus-tööstuskoja teateid.

Äride register

juulikuu esimesel poolel.

Registreeritud firmad:

1. Evald Aavik, Vohnja v., Ohepalu k., segakauplus.
2. Hans M. Andreson, Tallinn, Vene 11-a, agentuur ja komisjon.
3. Mart Antje, Tallinn, Dunkri 23, toiduainetekauplus.
4. Fritz Beese, Tallinn, P. Süda 9—4, agentuuräri.
5. August Enno, Tartu, Promenadi 5, koloniaal- ja veini-, napsi- ja liköörikauplus.
6. Jalaõudetööstus „Nool“ Hilja Fuks, Tallinn, Pikk 30, jalaõudetööstus,

7. Kaubanduskontor „Vasa“ Helmuth Hoehne, Tallinn, Peeter süda 19—1, agentuuräri.
8. Mihkel Ild, Pärnu, Jännesselja 3, saapaja nahakauplus.
9. Andrei Jallai, Kastre-Võnnu v., töövõte.
10. Hans Kalpus, Tartu, Kaluri 35, toiduainete- ja piimakauplus.
11. Hans Kants, Pärnu, Karusselli 46, toiduainetekauplus.
12. Faivus Kaplan, Tartu, Uusturg 16, valmisriietekauplus.
13. Eduard Kargaja, Tallinn, Kesk-Kalamaja 8, õllepood.
14. Adele Karro, Tartu, Pikk 66, toiduainetekauplus.
15. Helene Kattel, Tallinn, Koidu 80, toiduainete- ja piimakauplus.

16. Jakob Korsaar, Tallinn, Narva mnt. 11, toiduainetekauplus.
17. Nicolai Kreebs, Passlepa v., talurahvakauplus.
18. Elfriede Kuiv, Tallinn, S. Tartu mnt. 30, tiseritööstus, prokurist Karl Mägi.
19. Hans Kuldsepp, Kavilda v., pagariäri.
20. Samuel Kull, Jõgeva v., Härjanurme m., talurahvakauplus.
21. Gustav Kullamägi, Vesneri v., Väägvere k., toiduainetekauplus.
22. Aleksandra Kusmina, Vasknarva, Jaama 49, segakauplus.
23. „Paide nahakauplus“ Johanna Kõva, Rakvere, Laada 4.
24. Karl Kunnapu, Tallinn, Uus-Maaailma 7, toiduainete- ja piimakauplus.
25. Marie Limberg, Laitse v., koloniaalkauplus; prokurist Mihkel Toomik.
26. Vassili Looken, Meeri v., riigipiirituse, viina- ja õllekauplus.
27. Meeta Luht, Tallinn, S.-Juhkentali 40, toiduainetekauplus.
28. Hugo Martinson, Kaarepere v., talurahvakauplus.
29. Restoraan „Nord“ Aleksander Mirovitz, Tapa, Pikk 3.
30. Toiduainete- & majanduslik kauplus „Edu II“ Elisabeth Mitt, Tallinn, Peeter Süda 19, toiduainete ja majandustarvete kauplus.
31. August Moora, Saadjärve v., sindli- ja lauadööstus.
32. Aline Olka, N.-Jõesuu, Vabaduse 26, pansion.
33. August Ottan, Ahja v., talurahvakauplus ühes õllemüügiga.
34. Puutööstus Arnold Pent, Tallinn, Luha 38.
35. Karl Piirand, Tartu, Tähe 83, koloniaal-, veini-, napsi-, likööri-, õlle- ja piimakauplus.
36. Johan Piiskop, Tartu, Riia 1, koloniaalkauplus.
37. „O.-ü. J. Raamat & Ko — Majandus“, Tartu, Rüütli 6, koloniaal-, veini-, pudu- ja kosmeetikakauplus, usaldusühing, täisosanik Johann Eduard Raamat; osakapital 4.000 kr.
38. Nõmme saun ja ravitsusvannid, om. E. Reim ja Gr. Vedenenkov, Nõmme, Valdeki 22; täisühing, täisosanikud Ernst Reim ja Grigori Vedenenkov; osakapital Kr. 2.000.—.
39. Miili-Marie Rondik, Tallinn, Graniidi 1, piimapood.
40. Helene Rästas, Tartu, Tähe 70, pagari- ja kondiitriäri.
41. Adolf Rätsep, Aaspere v., Aruküla, segakauplus.
42. Gustav Saago, Alliku v., Retla k., tuuleviljaveski.
43. Pesuriideäri Eduard Siimsen, Tallinn, Estonia teatrimaja nr. 5.
44. Paul Sisask, Tallinn, S. Raevalla 8, kütteaineteladu, heina- ja kaeramüük.
45. Olga Stamberg, Tallinn, V. Kompassi 11, toiduainetekauplus.
46. Elfriede Steinberg, Tartu, Veski 39, toiduainetekauplus.
47. Johannes Sõrmus, Abja v., Abja-Paluoja, rohu-, värvi- ja parfümeeriakauplus.
48. Vöörastemaja „Viljandi“ Eugenia Tsetscki, Tallinn, Juurdeveo 5.
49. Rosalie Tiisler, Tallinn, V. Kalamaja 18, toiduainete- ja piimakauplus.
50. Anna Traurig, Tallinn, Fählmanni 5, klientstriikimise töökoda.
51. Tehniline büroo „Vennad Uibopuu“, Tallinn, Narva mnt. 6, täisühing, täisosanikud Endel Uibopuu ja Erik Uibopuu; osakapital Kr. 1000.—.
52. Triin Valge, Tartu, Pikk 50, toiduainete- ja piimakauplus.
53. Jüri Vanakesa, Nõmme, Raudtee 12, toiduainetekiosk.
54. Aleksander Viibur, Tallinn, Kopli 22, toiduainetekauplus.
55. Vilhelmine Viibur, Tallinn, Endla 34, toiduainetekauplus.
56. Voldemar Viinberg, Tallinn, Jakobsoni 30, toiduainetekauplus.

Registreeritud muudatused:

1. K.-M. B. Besprosvanny ja Ko, Tallinn, Estonia teatrimaja nr. 9 ja 10, surma läbi lahkunud täisosaniku Ber (Berro) Besprosvanny pändanduse hooldajaks on määratud Kasriel Besprosvanny, firma prokuristiks on Haim Besprosvanny.
2. Kaubandus-tööstus-aktsiaselts „Dental“, Tallinn, Uus 2, surma läbi lahkunud juhatase liige Hirsch Abramson. Juhatase liikmeks on valitud Elchonon Gendel.
3. Osäühisus „Embag“, Tallinn, Pikk 49—3, juhatase liikmeks on valitud Aleksander Sakovski.
4. Šokolaadi- ja kompvetikavabrik „Effekt“ Chatze Goldberg üle viidud Maakri tänavalt 17 J. Vilmsi 56, Tallinnas.

5. Alfred Hindrea Viru 12—2 asunud pruugitud grammofoniplaatide müügi- ja laenuäri üle viidud Kullasepa tänavale 10—3.
6. Jakob Hold jätkab äritegevust Jõgeva al., Suur tän. 16, avades pagariäri ja töökoja.
7. Elektro-keemiatööstus „Urania“ Heinrich Johanson, Tallinnas, S. Pärnu 16 asunud elektro-keemiatööstuse üle viinud Aiavilja tänavale 3, Tallinnas.
8. Kaubandus-tööstuse aktsiaselts „Kangur“, Tallinn, S. Karja 10, kudumisvabriku Tallinnas Katusepapi 1 sulgenud.
9. A.-S. „Karlova“, Tartu, Aleksandri 134, asunud likvideerimisele. Likv.-komisjoni liikmeiks dr. Julius Kahn, Fanny Kahn ja Maks Josselson.
10. Margarethe Kivisepp jätkab äritegevust, avades Tallinnas Rataskaevu 24 toiduainetekaupluse.
11. August Kook, autobuste ettevõtte ja bensiinijaam, firma asukohaks on Tartu Narva 64 (varem sama tänav 54).
12. Madis Kurg jätkab äritegevust Alavere vallas, Alavere asund., avades talurahva kaupluse firma all „Alavere põllumeeste kauplus M. Kurg“.
13. August Kärner on üle viinud toiduainetekaupluse Väike tänavalt 2 samale tänavale 4, Viljandis.
14. Herta Maslov Tallinnas Harju 39 asunud metallide ostukoha üle viinud Kuninga tänavale 2, Tallinnas, muutes firma järgmiseks: „Occasion“ H. Maslov.
15. „M. Millistfer, raamatukauplus“ üle viidud Vene tänavalt 17 samale tänavale 9, Tartus.
16. Eduard Otti on üle viinud toiduainetekaupluse Raekoja tänavalt 67 samale tänavale 27, Tartus.
17. Ella Pokk jätkab äritegevust, avades Tallinnas Paldiski mnt. 27 toiduainetekaupluse.
18. Johannes Pürn on lõpetanud pesuriidekaupluse Tallinnas, Estonia teatrimaja nr. 5, peab edasi samasugust kauplust samas nr. 16.
19. Tõnis Reiman Viljandis Kauba 5 asunud saapatööstuse lõpetanud ja samas asunud saapakaupluse viinud üle Viljandi, Tartu 4.
20. Anna Rosin on üle viinud riide- ja pudukaupluse S. Pärnu maanteelt 71 Jaama 7, Nõmmel.
21. „Ergos“ R. Rubinstein ja V. Skobloff, metsaeksport, üle viidud Narva maanteelt 40 Kopli 5, Tallinnas.
22. Kirjastus „Valik“ Salme Schönberg üle viidud Elva tänavalt 15 Tööstuse 8, Tartus.
23. Bljuma Smitšerevski on üle viinud moeäri ja õmblustöökoja Suurelt tänavalt 14 Peetriplatsile 3, Narvas.
24. August Suits jätkab äritegevust Narvas Hermannini 15 toiduainetekaupluse avamisega.
25. Tekstiiltööstuse aktsiaselts Tekla, Tallinn, S. Karja 15/13, surma läbi lahkunud juhatuse liikme Sergei Lasarevi asemele astunud kandidaat Peter Camesasca.
26. Hans Teras Tallinnas V. Roosikrantsi 6 asunud firma üle viinud Petrooleumi tänavale 4, kus peab ehitus- ja tiserilauladude firma all „H. Teras, ehitus- ja tiserilaudade ladu“.
27. Vilma Tobias Tallinnas Viru 24 asunud riidekaupluse likvideerinud. Riidekauplust V. Karja 18 peab endiselt edasi.
28. Aktsiaselts „Reinhold Tofer“ juhatuse asukoha ja äri üle viinud S. Karja tänavalt 18 V. Posti tänavale 8, Tallinnas.
29. A.-S. Vennad Tofer, Tallinn, S. Karja 10, avanud puuvilla ketramise ja kudumise vabriku Tallinnas, Raevalla 7.
30. Hilda Uus lõpetanud Tallinnas V. Kompassi 11 asunud toiduainetekaupluse ja peab samasugust kauplust Tallinnas, Vesivärrava 20.
31. Aleksander Valdov avanud Narva-Jõesuus hotell-restoraani (varem registreeritud restoraan-võõrastemaja Tallinnas Soo 4-a peab edasi).
32. Rudolf Velsker lõpetanud vürtskaupluse Kaarepere vallas ja avanud samasuguse kaupluse Roela vallas.

Tegevuse lõpetamine registreeritud:

1. Margarete Altmets, Tallinn, V. Kalamaja 18, toiduainete- ja piimakauplus.
2. Karl Dreier, Tartu, Riia 1, toiduainete-kauplus.
3. „Jockey-Club“ S. Epstein, Tallinn, Viru 1, spetsiaalne kinda-, kübara- ja mees-terahva pesu kauplus.
4. „Haertel & Deutsch“, Tallinn, Lembitu 4—3, tööstus Keila alevis, villase riide kudumise tööstus.

5. Carl Haertel, Tallinn, Lai 33, uute ja vanade kottide, viltsaabaste ja teiste kaupade müük.
6. Ida Jõõts, Tallinn, Viru 8—2, pruugitud grammofonide ja plaatide äri.
7. Aleksander Kallas, Tallinn, J. Vilmsi 24, lihakauplus.
8. Eduard Kangro, Tartu, Uusturg 7, jalanõudekauplus.
9. Aleksander Karp ja Paul Parmann, Tallinn, Raekoja pl. 5, krt. 2, söögisaal.
10. August Kikerpill, Laitse vald, koloniaalkauplus.
11. Müügi-ostu „Salu“ Jaan H. Kirn, Viljandi, Tartu 15, toiduainete- ja segakauplus.
12. Alavere põllumeeste kauplus August Kuldve, Alavere vald, Alavere as.
13. Linda Känd, Tallinnas, Kesk-Kalamaja 2, moeäri.
14. Ida Kärner, Viljandi, Väike 2, toiduainetekauplus.
15. Karl Leik, Tartu, Tähe 65, koloniaal- ja veinikauplus.
16. Oskar M. Leilov, Pärnu, Jänesselja 5, seemnekauplus.
17. Sergei Merkulov, Tallinn, Ratsakaevu 24, koloniaalkauplus.
18. Hugo Mertzlin, Tallinn, Pikk 29, riidekauplus.
19. Oskar Mikk, Pärnu, Rüütli 45, õmblusmasinate, jalgrataste ja laskeriistade äri.
20. Karl Mägi, Tallinn, S. Tartu mnt. 30, tiseritööstus.
21. Marie Oja, Tallinn, Jakobsoni 30, toiduainetekauplus.
22. Anna Oskar, Tallinn, S. Juhkentali 40, toiduainetekauplus.
23. Eduard Padar, Tartu, Jaama 109, linaja viljakauplus.
24. Bljuma Pevsner, Tartu, Söögiturg 15, mütsi- ja kübaraäri.
25. Pollitz & Thorleuchter, Tallinn, Voorimehe 1, esindused: tubak, tooraine, keemiaained, paberikaup, masinaõlid ja teised.
26. Aleksander Promnik, Tallinn, S. Tartu mnt. 20, koloniaalkauplus.
27. Marjascha Raichmann, Tallinn, Viru 21, pudukauplus.
28. Alide Rehema, Tallinn, Uus-Maaailma 7, toiduainete- ja piimakauplus.
29. „Nool“ Arthur Reinberg, Tallinn, Pikk 30, saapakauplus ja mehhaaniline jalanõude-tööstus.
30. Dveira Rosenberg, Narva, Joala 19, moeäri.
31. Erich Rästas, Tartu, Tähe 70, pagariäri.
32. Oskar Saar, Tallinn, Endla 34, toiduainetekauplus.
33. David Schulmann, moelehtedeäri „Très chic“, Tallinn, Viru 7.
34. Johannes Sonn, Tartu, Pikk 50, toiduainete- ja piimakauplus.
35. Arthur Tibar, kelladeäri „Centra“, Tartu, Suurturg 13.
36. Anna Trink, Tallinn, Narva mnt. 11, toiduainetekauplus.
37. Vene raamatukauplus Nikolai Tšernov, Tartu, Küütri 3.

Abieluvaranduse lahutamise lepinguid.

Varanduse lahutajate nimed	Mis ajast	Riigi Teat. lisade nr. nr.	Elukoht
Ruto põld, Hermann ja tema abik. Marie, sünd. Leppik	28. V 32.	Nr. 51 1 VII 32. Nr 52	Tallinnas, Paldiski mnt. 35—2
Ploom, Martin Jaani p. ja tema abik. Rosalie-Alide-Marie	23. V 32.	5. VII 32.	Tallinnas, Narva mnt. 63—1.
Mälkov, Juhan ja tema abik. Elsa, sünd. Abel	19 V 32.	„	Tallinnas, Maneeži uul. 3.
Madisson, August ja tema abik. Lucia	21 V 32	„	Tallinnas, U. Kalamaja 9-b.
Palm, Arnold ja Baumverk, Nina	14. V 32.	„	Tallinnas, V. Tartu m. 16.
Saar, Heinrich-Johannes ja tema abik. Pauline Hendriku t.	9. V 32.	„	Nõmmel, Raudtee 24. Tallinnas, Koidu 40.

Varanduse lahutajate nimed	Mis ajast	Riigi Teat. lisade nr. nr.	Elukoht
E s p e n b e r g, Erich ja tema abik. Hilda Hindreku t.	14. IV 32.	"	Hiiumaal, Kõrgesaare v.
K a s u, Ernst-Robert ja tema abik. Alma, sünd. Saar	11. V 32.	"	Nõmmel, Pargi 8. Tallinnas, Jakobi 9-a.

Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt.

Selgituseks laeva raadiotelegrafistide asjus.

Laevaomanike Ühing palub avaldada järgmist:

Viimasel ajal on ajalehtedes ilmunud teateid laeva raadiotelegraafi ala kohta, mis vajavad õiendamist meie laevasõidu ja rahvamajanduse üldhuvides:

1. Ei vasta tõeloludele, nagu oleks kavatsus kõikides Eesti laevades raadioteenistus panna tüürimeeste peale. Juttu on ainult neist prahilaevadest, kus see on lubatud meie seaduste järgi, samuti rahvusvahelise raadio- ja inimjulgeoleku (1929. a.) konventsiooni järgi, ja millistes ka suuremas osas Skandinaavia, Saksa ja teiste välisriikide laevades tüürimehed täidavad raadioteenistust.

2. Ei vasta absoluutselt tõeloludele, nagu võiks selle all kannatada inimjulgeolek merel, kuna nendes laevades ei nõuta ega ole korraldatud rahvusvaheliselt mingit kindlat raadio-vahiaega, vaid kogu raadioteenistus seisab selles, et igas kuus tuleb saata või võtta vastu 2—5 telegrammi või oma laeva hädaohu puhul saata välja SOS, mida võib täita mingi hädaohuta üks laeva tüürimeestest, kuna neis laevades on peale kapteni veel 2—3 tüürimeest

3. On täiesti ebaõige seletada, nagu tähendaks seda liiki laevades raadioteenistuse täitmine tüürimehe poolt kahe koha pidamist, sest ühegi seaduse ega konventsiooni järgi ei nõuta neis laevades iseseisvat raadiotelegrafisti, ei ole viimasel ülaltoodu alusel ka küllalt tööd ning raadioteenistusele tuleb vaadata samuti nagu näiteks masinaruumis mehhaaniku poolt mõne erimehhanismi käsitamisele, mida võib raadioalal täita tüürimees, kes omab vastavad teadmised ja kutsetunnistuse, nagu näitab ka meie praktika 2—3 laevas, kus on olemas niisugused tüürimehed.

4. Ei ole ei kodumaa laevasõidu arengu, ei eriti veel merimeestele töövõimainuste suurendamise huvides, kui

meie merimeeste organisatsioonid tahavad vastu töötada kavatsusele meie laevu raadioteenistuse alal praktiliselt viia samale alusele, mil asuvad võistlevad välislaevad ja mida ainuüksi tahab saavutada laevasõidu ringkondade ja valitsuse asutuste poolt otsustatud samm tüürimeeste täiendavaks ettevalmistamiseks seda liiki laevade raadioteenistuse täitmiseks. Kunstlike tökete ja lisaväljaminekute loomisega võib 20 korda rohkem merimehi oma töö kaotada. Laevasõidu erakordselt tõsine ja raske kriis nõuab, et ka merimeeste organisatsioonid küsimust sügavamalt võtaksid ja kaasa aitaksid raskuste põhjuste kõrvaldamisele, sellele aga ei töötaks vastu.

5. Ei tohiks olla ka raadio-operaatoreid huvites töötada vastu seda liiki laevades raadioteenistuse rajamisele seaduses ettenähtud ja rahvusvaheliselt tunnustatud alusele, sellega täiesti asjata paksu verd sünnitades, vaid tuleks pidada silmas Eesti kaubalaevastiku arenemise võimalust, kus alatasa suureneb nende laevade arv, kus on vaja iseseisvat raadiotelegrafisti, nagu näitab viimase aasta areng, kus kümnekond niisugust laeva on juure tulnud.

A.-s. „Näituse“ nõukogu esimeheks

valiti seltsi nõukogu koosolekul 19. skp. insener K. Mauritz, abideks hrad R. Berendsen ja H. Orav.

Pealeselle olid nõukogus arutusel eeloleval sügisel 3.—12. sept. korraldatava Eesti näitusemessi korraldamisse puutuvad küsimused.

Reisijate ja kaubavedu mandri ning Saare- ja Hiiumaa vahel 1931. a.

G. Sergo aurulaevad „Rudolf“ ja „Gustav“, kellest esimene peab ühendust Virtsu-Kuivastu, teine aga — Rohuküla-Heltermaa-Taaliku-Triigi-Sõru ja Orisaare liinil, on möödunud aastal töötanud üsna edukalt.

Nii on veetud Virtsu-Kuivastu liinil reisi-
jaid 11.074; kaupu 104.000 kg. A.-l. "Gustav" on
vedanud Rohuküla sadama ja saarte vahel reisi-
jaid 11.358.—; kaupu 346.893 kg.

Saartelt mandrile veeti peamiselt põllu- ja
karjasaadusi, kuna mandrilt saartele veeti põllu-
tööriistu ja kaupluste varustust.

Eestis valmistatakse vesivarus- tuse armatuure.

Seni veeti kõik vesivarustuse armatuurid,
nagu vee-, kuumaa vee, auru- ja siiberventiilid
ning vee väljalaske kraanid, välismaalt Eestisse.
Möödunud aastast peale aga valmistatakse neid
ka Eestis, kus toorainet, vana vaske, selleks on
küllaldaselt kohapeal olemas. Neid armatuure on
hakanud valmistama masinaehitus- ja kassakapi-
tehas „Laverna“, kes suudaks kodumaa turgu

nendega küllaldaselt varustada, kuid hoolimata
sellest veetakse praegu veel neid esemeid välis-
maalt sisse umbes 100.000 krooni eest aastas.
Kodumaal valmistatud armatuuride hinnad ei ole
kallimad välismaa omadest, seega ei peaks enam
põhjust olema neid kaupu osta välismaalt.

Metsamaterjaali väljaveo või- malus Prantsusmaale.

Prantsusmaal on Eestist tuleva metsamater-
jaali jaoks 1932. aasta kolmandal ja neljandal
veerandil nähtud ette kontingent 1375 tonni suu-
ruses; sellele lisaks tuleb veel eelmiste veeran-
dite kontingentidest kasutamata jäänud 168 ton-
ni. Seega on Eestil võimalus Prantsusmaale käes-
oleva aasta jooksul vedada metsamaterjaale kok-
ku veel 1543 tonni, mis teeb kummagi ülejäänud
veerandaasta kohta 772 tonni.

Toiduainete turg.

London.

Nisu, kaal — 496 Ingl. naela = 225 kg.	
Northern Manitoba . . . . . sh	27/7 ^{1/2}
Hard Winter . . . . . "	26/
Rosario Santa . . . . . "	25/9
Jahu, kaal — 280 Ingl. naela = 127 kg.	
Manitoba . . . . . sh	
Austraalia . . . . . "	
Kansas . . . . . "	
Odrad, Kanada nr. 3, kaal —	
370 Ingl. naela = 170 kg. . . . . "	20/10 ^{1/2}
California, kaal — 424 Ingl.	
naela = 192 kg. . . . . "	30/—
Kaerad, kaal — 320 Ingl. naela = 145 kg.	
La Plata . . . . . sh	14/10 ^{1/2}
Canada nr. 2 . . . . . "	22/3
Linad, cif. per tn.	
Riga Livonian Z. K. . . . . £	41.0
Pärnu H. D. . . . . "	40.0
Slanetz U/A Medium . . . . . "	44.0
Bacon, kaal 112 Ingl. naela	
Iiri . . . . . sh	86 0
Daani . . . . . "	46.0—53.0
Hollandi . . . . . "	50.0—51.0
Munad, — 120 tk.	
Inglise . . . . . "	12.0—12.9
Daani . . . . . "	11.6—12.3
Või, per cwt. (50 kg.)	
Daani . . . . . "	113.0—116.0
Läti . . . . . "	—
Leedu . . . . . "	—
Eesti . . . . . "	—
Siberi . . . . . "	—
Uus Merimaa . . . . . "	106.0—108.0
Austraalia . . . . . "	102.0—104.0

Hamburg.

Nisu.	
Sisemaa, tonni eest . . . . . Rmk.	12.40—12.50
Manitoba, cif 100 kg. eest term. fl.	—
Western II, cif 100 kg. eest . . . . . "	—
Hard Winter, cif 100 kg. eest term. . . . . "	—
Ameerika jahu . . . . . \$	—
Rukis.	
Sisemaa, tonni eest loco . . . . . Rmk.	10.00
Kaerad.	
Sisemaa, tonni eest	9.00—9.10
Odrad, suve.	
Sisemaa, tonni eest . . . . . "	8 70—8.90
Odrad, talve.	
Sisemaa, tonni eest . . . . . "	8.10—8.30
Suhkur, cwt. (50 kg.)	
Hollandi, laadimisel . . . . . sh	—
Tšehho — do — . . . . . "	8/4 ^{1/2}
Poola — do — . . . . . "	8/—
Riis, Burmah U, 50 kg. eest	8/10 ^{1/2}
Rasv, tierces = 191 l.	
American Purelard . . . . . \$	—
Steamlard . . . . . "	—

Berlin.

Või, tsentneri eest (50 kg.)	
Sisemaa või I sort . . . . . Rmk.	—
" " II " . . . . . "	—
" " III " . . . . . "	—
Eesti . . . . . "	—
Läti, punane . . . . . "	—
" must . . . . . "	—
Soome . . . . . "	—
Siberi . . . . . "	—

Välisbörsid.

	L O N D O N										
	15. VII	16. VII	18. VII	19. VII	20. VII	21. VII	22. VII	23. VII	25. VII	26. VII	27. VII
Frank . . .	90.46	90.53	90 ^{9/16}	90.84	90.96	90.90	90.65	90.65	91.71	90.62	90.31
Dollar . . .	3.5137	3.5437	3.5475	3.5587	3.5637	3.5612	3.5512	3.5512	3.5537	3.5487	3.5337
Rootsi kroon	19.4	19.505	19.50	19.49	19.475	19.48	19.47	19.48	19.48	19 ^{15/32}	19.48
Daani kroon	18.47	18.465	18 ^{15/32}	18.535	18.545	18.58	18.57	18.565	18.555	18 ^{9/16}	18.545
Norra kroon	20.125	20.12	20.10	20.08	20.085	20.08	20.055	20.—	20.—	20.—	19.94
Saksa mark .	14.935	14.94	14.95	14.97	14.99	15.02	14.97	14.965	14.96	14.95	14.88
Soome mark	235.50	234.50	235.—	235.—	235.—	235.—	235.—	235.—	234.50	235.—	
Floriin . . .	8.8025	8.81	8.81	8.84	8.8512	8.84	8.8225	8.8237	8.83	8.82	8.79
Liira . . .	69.34	69.37	69 ^{3/8}	69.71	69.87	69.78	69.65	69.78	69.78	69 ^{5/8}	69.43
Helveetsia fr.	18.21	18.235	18.22 ^{1/2}	18.295	18.315	18.295	18.245	18.25	18.265	18.25	18.17 ^{1/2}
Tšehhosl. kr.	119.87	119.75	120.—	120.—	120.50	120.25	120.—	119.25	120.25	119.75	
Belgia frank	25.57	25.59	25.60	25.675	25.725	25.69	25.625	25.625	25.655	25.61	25.50
Sillingid . .	31.50	31.25	31.50	31.56	31.50	31.50	31.25	31.—	30.87	31.50	31.—
Slott . . .	31.62	31.62		31.62	31.75	31.62	31.75	31.75	31.75		
Pengo . . .	29.—	29.25		28.50	28.50	28.50	29.90	29.—	29.—		
Latt . . .	18.—	18.—	18.—	18.—	18.—	18.—	18.—	18.—	18.—	18.—	
Litt . . .	36.—	36.—	36.—	36.—	36.—	36.—	36.—	36.—	36.—	36.—	
Tšerv. . . .											
Eesti kroon .	12.50	12.—	12.—	12.50	12.—	12.—	12.—	12.—	12.50	12.50	
Höbe p/unts	17 ^{1/4}	17 ^{1/16}	17d.	16 ^{7/8}	16 ^{7/8}	17.—	16 ^{15/16}	17 ^{1/16}	17d.	17 ^{1/8}	
Plaat. p/unts		167/6									
Kuld p/unts .											

	B E R L I N										
	15. VII	16. VII	18. VII	19. VII	20. VII	21. VII	22. VII	23. VII	25. VII	26. VII	27. VII
Naelsterling .	14.945	14.945	14.945	15.—	15.—	15.02	14.985	14.97	14.98	14.975	14.93
Frank . . .	16.53	16.51	16.505	16.505	16.505	16.505	16.505	16.505	16.505	16.50	16.50
Dollar . . .	4.213	4.213	4.213	4.203	4.213	4.213	4.213	4.213	4.213	4.213	4.213
Rootsi kroon	76.75	76.75	76.60	76.85	77.—	77.—	76.90	76.80	76.80	76.80	76.60
Daani kroon	80.90	80.90	80.90	81.05	80.90	80.90	80.65	80.55	80.55	80.53	80.25
Norra kroon	74.15	74.15	74.20	74.50	74.60	74.70	74.60	74.60	74.80	74.80	74.70
Soome mark	6.36	6.36	6.36	6.37	6.37	6.37	6.37	6.37	6.38	6.38	6.38
Floriin . . .	170.10	170.—	169.90	169.90	169.90	169.85	169.85	169.85	169.87	169.90	169.80
Liira . . .	21.53	21.53	21.53	21.52	21.51	21.48	21.48	21.48	21.48	21.48	21.47
Helveetsia fr.	82.02	82.—	81.97	81.98	81.97	81.97	81.97	81.97	81.97	81.96	81.96
Belgia frank	58.46	58.40	58.36	58.36	58.35	58.35	58.36	58.37	58.37	58.37	58.37
Eesti kr. . .	109.59—	109.59—	109.59—	109.59—	109.59—	109.59—	109.59—	109.59—	109.59—	109.99—	110.04—
	109.81	109.81	109.81	109.81	109.81	109.81	109.81	109.81	109.81	109.81	110.26

Tallinna börsikomitee juures asuva kaupade ja prahtide komisjoni poolt koteeritavate kaupade nimekirjad ja hinnad (en gros).

„J. Puhk ja Pojad“ suurveski saadused. Hinnad arvatud 50 kg. eest ühes valge puuvillase kotiga.

Püülijahu:

Rukkipüül patent (à 50 kg.)	100 kg. —
„ harilik	„ —
„ № 3	„ —
„Eesti Parem“ saiajahu (à 50 kg.)	„ —
„Kalev“	„ —
„Taara“	„ —
„Kungla“	„ —
„Sampo“	„ —
Manna	„ —
Granular	„ —

Kroonid.

Kroonid.

Saiajahu poolsõre . . . . . 100 kg. —
 „ sõre . . . . . „ —

Jahud: nisu, pehme, Ameerika ja Inglise 100 kg. —
 „ sõre, Ameerika ja Inglise „ —

„J. Puhk ja Pojad“ suurveski
 Jahu: rukki . . . . . „ 16.20—17.00
 rukkipüül . . . . . „ 27.50—31.50
 nisu, pehme —
 sõre . . . . . —
 Kaerahelbed (Herkulo) . . . . . 1 kg. 0.29

A/S. Rotermanni teh.	100 kg.	Kroonid.		Kroonid.
Jahu: rukki	"	16.00—17.00	Koks, kütte	1000 kg. 55.00
" püül	"	26.20—27.00	Kütteturvas (riigi turbatööst.)	" 10.00
" nisu, pehme — söre	"	23.60—46.60	Põlevkivi, I-a, fr. ladu Tallinn,	"
Nisu, Eesti, riigihind	"	—	netto	" 5.50
" külvi, suvi „Rubin“	"	—	" I-b, „ „ „ „	" 4.90
Rukis, Eesti, riigihind	"	15.00	" II s. „ „ „ „	" 4.00
Kaerad, toidu, Eesti	"	10.00—10.50	" III s. „ „ „ „	" 2.20
" Vene	"	—	Toorõli, fr. ladu Tallinn, „ netto	100 kg. 6.25
Odrad, õlle, Eesti	"	—	Raskeõli „ „ „ „	" 9.25
" toidu, Eesti	"	12.50	Estobituumen A, B, C tünnid. br.	" 9.75
Herned, peluskid, külvi	"	—	" D. E. (pigi) „ „	" 9.75
Vikid	"	—	Katuselakk, „ „ „ „	" 10.00
Ristikhein, punane, siberi, külvi	"	—	Fenolaat, tünnides, netto	" 8.75
" punane, läti, külvi	"	—	Karbolineum „Estokarbolineum“	"
Riis, Burma II	"	44.45	A & B, netto	" 14.75
Kartulid, eksport	"	—	„Estokarbolineum“ C, netto	" 12.75
" tarklisevabrikud	"	—	Raualakk, tünnides, netto	" 20.75
Kartulitärklis „Supérieur“	"	28.30	Imbutusõli A, netto, tünnides . . .	" 8.75
Siirup, kartuli, 420/0	"	32.00	" B „ „ „ „	" 8.00
Glükoos	"	28.00	" C „ „ „ „	" 7.25
Või, eksport, I sort	1 kg.	1.10—1.15	Asfaltmastiks „ „ „ „	" 6.25
Margariin, välismaa	"	—	Viljapuu-karbolineum, netto	ltr. 0.25
" kodumaa	"	0.65—0.75	Autobensiin „ „ „ „	" 0.27
Kaseiin, Eesti, toores	100 kg.	15.00	Diiselmootor-nafta	" 0.10
Juust, „Schveitsi“, kodumaa	1 kg.	1.20—1.25	Mootor-petrooleum, fr. iga sihtj.	" 0.11
Munad, eksport, Is. (kast 360tk.)	kast	11.70—12.60	" -nafta	" 0.10
Kakao, Hollandi	1 kg.	1.60—2.10	Raud, sordi	100 kg. 8.50—9.00
" Englise	"	—	" vits	" 12.00—15.00
Kohv, Rio, Santos jne.	"	5.00—5.50	" plekk	" 11.00—19.00
" Kesk-Ameerika sordid	"	5.75—6.75	" plekk, tsingitud	" 29.00—29.50
Tee, laht., Oränge Pekoe, Tseilon . . .	"	6.00—6.50	" talad	" 8.50—9.00
" Orange Pekoe, Java	"	4.30—5.50	Teras, Englise	" 70.00—100.00
" Moning, Hiina	"	5.35—5.85	" Saksa	" 70.00—100.00
Suhkur, peenike, valge, Saksa	100 kg.	—	" vedru	" 20.00—21.50
" " Tsehhoslov.	"	—	" talla, ree	" —
" " Englise	"	44.00—44.50	Inglistina	" 250.00
" " Poola	"	—	Seatina	" 40.00
Sool, lahtine, Vene, fr. vagun	"	—	Vaskplekk, punane	" 150.00—170.00
jaam Irboska ja Narva	"	—	" " valge	" 140.00—160.00
" " Saksa	"	3.40	Tsinkplekk	" 45.00—50.00
" " Poola	"	3.40	Masinaõli	" 20.00—22.00
Heeringad, Yarmouth, „Matties“ tünn	"	—	" Ameerika	" 20.00
" Schoti „Matties“ I sort	"	37.00—48.00	Mootorõli	" 30.00—40.00
" " II „ „	"	—	Autoõli, Ameerika	" 39.00—100.00
" " „Matfulls“	"	55.00—65.00	Eesti Kiviõli O/Ü. Põlevkivi, küt-	"
" Islandi	"	—	teõli, tsistern. fr. Tallinn	" 5.5—6.1
Liha, sea, I sort	1 kg.	0.48—0.50	Linaseemneõli	" 44.00
Liha, looma, I sort	"	0.25—0.30	Värnits	" 46.00
Õlikoogid, linaseemne	100 kg.	10.00	Tsilindriõli, Ameerika	" 27.00—45.00
" päevalille	"	—	" Vene 280 ⁰	" 26.00—30.00
" puuvilla	"	—	" " 320 ⁰	" 45.00
Jahu, päevalille	"	—	" " Ameerika 280 ⁰	" —
Segajõutoit I sort	"	—	" " 320 ⁰	" —
" II sort	"	—	Nafta, Vene	" 10.50
Sojatangud	"	—	" Ameerika	" 10.50
Nisukliid	"	7.25	" Poola	" —
Maapähklikoogid	"	—	Petrooleum, Vene, tsisternid ja	"
Loomajahu (odra ja nisu)	"	7.25—9.25	vaadid	" 10.00—11.00
Puuvillane riie, Bjas, netto	meeter	0.45—0.56	" Am, tsistern. ja vaadid	" 10.00—11.00
" " Mitkal	"	0.34—0.43	Bensiin, eesti, riigi põlevkivi-	"
Lina Petseri, saatejaam	1000 kg.	—	tööstuse segabensiin, fr. Tallinn	" 36.50
" Võru	"	—	O/Ü. Eesti Kiviõli bensiin Estolin,	"
" Liivi	"	—	tsistern. fr. Tall. ühes teedemaks.	" 34.50
" Tartu	"	—	Bensiin, Shell	" 38.00—41.00
Õlilinaseemned, 90% baas,	"	—	" Ameerika, I sort	" —
saatejaam	100 kg	—	Piiritus, eksport (ekskl. vaat), fob liiter	" —
Linaseemned, külvi, 95% baas,	"	—	Pesusooda, kodumaa	100 kg 8.00—8.50
saatejaam	"	—	Seebikivi	" 23.00—28.00
Kivistüsi, auru, Yorkshire,	"	—	Värvid, nigros., veessulav, välism.	1 kg. 5.50
2 korda pestud	1000 kg.	32.50—33.00	" tsinkvalge, välism.	" 0.50—0.55
" auru, Newcastle	"	31.00—32.00	" tinavalge, ...	" 0.63—0.65
Kivistüsi, sepa	"	36.—	" ooker, ...	" 0.14—0.18

	Kroonid.
Väetisained:	
Superfosfaat 18—20%	kott 4.00
Segafosfaat 22—23%	" 3.65
Kaalisool 40%	" 9.80
Salpeeter, tšiiili	" 14.00
Lubisalpeeter	" 12.25
Lubiammonsalspeeter	" 13.75
Väävelhapu ammoniaak	" 12.00
Fosforiit, Eesti, 25—27%	" 3.45
Nitrofoska	" 21.00
Paber, rotatsiooni	" 23.20
Tsement, Portland, Kunda, pütt 170 kg, fr. Tallinn	tünn 7.90
Kriit, toores	100 kg. 4.10—4.60
" pestud	" 5.00—5.50
Kivitorv	" 12.00
Puutorv	" 18.00
Lubi	" 3.50
Kips, jahvatatud	" 20.00
" krohvimise	" 36.60
Tellisivid, Is., Loksa, fr. Tallinn 1000 tk.	45.00—50.00
Silikaat I s., fr. vabrik	" 39.00—40.00
Nahk, talla, Eesti	1 kg. 2.00—2.30
" " Ameerika, I s.	" 2.30—2.45
" " " II s.	" 2.00—2.20

Liverpooli börs. Puuvill.

American Fully Middling inglise naela (lbs) eest ingl. pensi (d) loko 4.56, okt. 4.36, det. 4.41, jaan. 4.44, märts 4.50.

Peekonsigade nädalahinn. Tall. 23. VII—30. VII 1932.

Turg: kindlam

Peekonsigade tapakaalud I sort II sort III/IV sort					
60—72 kg	—	—	—	—	—
55—59,5	}	—	—	—	—
72,5—75		—	—	—	—
50—54,5		—	—	—	—
75,5—80	}	—	—	—	—

Juuremaks fondist iga I ja II sordi peekonse eest tapakaaluga 60—72 kg. 10.—kr. Klambreis tähen-datud hinnad maksavad ühes riikliku juuremaksuga keskmiselt 65 kg sealt.

Lina

Prahid:

Tallinn — Stettin	1000 kg. Rmk. 15.—18.
" — Gent	1016 kg. sh 25/—
" — Dundee	" " 30/—
" — Belfast	" " 47/—

Puumaterjalid

Standard

Tallinn — London	" sh 35/—
" — Hull	" " 37/6
" — Manchester	" " 42/6
" — Grangemouth	" " 32/6
" — Belfast	" " 50/—
" — Dundee	" " 35/—
" — Antwerpen	" " 30/—
" — Gent	" " 30/—
" — Rotterdam	" hfl. 16/—
" — Amsterdam	" " 17/50

Segakaup

Tallinn — Stettin	1000 kg. Rmk. 18.—
" — London	1016 kg. sh 17/—40/—
" — Stokholm	1000 kg. rkr. 10.—30.—
" — Stettin	või, tünn Rmk. 1.50
" — London	" " sh 2/6

Kartulid

Tallinn —	1000 kg. Ekr. —
" —	" " " —

Tallinna fondibörsi kursisedel.

		22. VII. 1932	23. VII. 1932	25. VII. 1932	26. VII. 1932	27. VII. 1932	28. VII. 1932
New-York	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	3.73	3.73	3.73	3.73	3.73	3.73
	M.	3.78	3.78	3.78	3.78	3.78	3.78
1 dollar	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	13.20	13.15	13.15	13.20	13.15	13.10
	M.	13.50	13.45	13.45	13.50	13.45	13.40
London 1 naelsterl.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	87.90	87.90	87.95	88.05	88.05	88.15
	M.	89.90	89.90	89.95	90.05	90.05	90.15
Berliin 100 s. riigim.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	87.90	87.90	87.95	88.05	88.05	88.15
	M.	89.90	89.90	89.95	90.05	90.05	90.15
Helsingi 100 soome m.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	5.60	5.60	5.60	5.60	5.60	5.60
	M.	5.80	5.80	5.80	5.80	5.80	5.80
Stokholm 100 rootsi kr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	67.50	67.50	67.50	67.50	67.50	67.25
	M.	70.—	70.—	70.—	70.—	70.—	69.75
Kopenh. 100 daani kr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	71.—	70.75	70.75	70.75	70.75	70.50
	M.	73.50	73.25	73.25	73.25	73.25	73.—
Oslo 100 norra kr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	65.50	65.50	65.75	65.75	65.75	65.75
	M.	68.—	68.—	68.25	68.25	68.25	68.25
Pariis 100 prants fr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	14.60	14.60	14.60	14.60	14.60	14.60
	M.	14.90	14.90	14.90	14.90	14.90	14.90
Amsterd. 100 floriini	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	150.25	150.25	150.25	150.25	150.25	150.25
	M.	153.25	153.25	153.25	153.25	153.25	153.25
Riig 100 latti	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	72.—	72.—	72.—	72.—	72.—	72.—
	M.	72.45	72.45	72.45	72.45	72.45	72.45
Zürich 100 helv. fr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	72.60	72.60	72.60	72.60	72.60	72.65
	M.	74.10	74.10	74.10	74.10	74.10	74.15
Brüssel 100 belgat	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	51.70	51.70	51.70	51.70	51.70	51.70
	M.	53.10	53.10	53.10	53.10	53.10	53.10
Milaano 100 liirat	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	19.05	19.—	19.—	19.—	19.—	19.—
	M.	19.70	19.65	19.65	19.65	19.65	19.65
Praha 100 tšehh. kr.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	11.05	11.05	11.10	11.—	11.05	11.05
	M.	11.40	11.40	11.45	11.35	11.40	11.40
Viin 100 austr. sh.	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	—	—	—	—	—	—
	M.	53.50	53.50	53.50	53.50	53.50	53.50
Budapest 100 pengot	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	—	—	—	—	—	—
	M.	65.—	65.—	65.—	65.—	65.—	65.—
Varssav 100 slotti	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	41.75	41.75	41.75	41.75	41.75	41.75
	M.	43.25	43.25	43.25	43.25	43.25	43.25
Kannas 100 litti	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	37.20	37.20	37.20	37.20	37.20	37.20
	M.	37.80	37.80	37.80	37.80	37.80	37.80
Moskva 100 rubla (tšekk)	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	—	—	—	—	—	—
	M.	193.75	193.75	193.75	193.75	193.75	193.75
Danzig 100 guld-nat	T.	—	—	—	—	—	—
	O.	72.—	72.—	72.—	72.—	72.—	72.—
	M.	74.—	74.—	74.—	74.—	74.—	74.—